

WALKA O LOTNICZY "KONTRAKT STULECIA". PIĘĆ OFERT DLA FINLANDII

Z końcem stycznia minął termin składania ofert w fińskim programie myśliwca przyszłości HX-Fighter, który ma zostać rozstrzygnięty w 2020 roku. Wartość kontraktu na zakup 64 samolotów szacowana jest nawet na 14 mld dolarów. W grze pozostaje pięciu oferentów: amerykańskie koncerny Boeing i Lockheed Martin, szwedzki Saab, francuski Dassault oraz konsorcjum Eurofighter.

Przetarg określany w Finlandii mianem „transakcji stulecia”, jest jednym z największych potencjalnych kontraktów tego typu w Europie, gdyż dotyczy 64 maszyn wielozadaniowych, które mają pozostać w służbie do 2060 roku. Jego szacowana wartość sięga 10-14 mld dolarów. Złożone do 31 stycznia 2019 roku oferty mają zostać ocenione w pierwszej połowie roku. Następnie prowadzone będą szczegółowe rozmowy i doprecyzowania w zakresie warunków wybranych ofert, zarówno w kwestiach technicznych jak i ekonomicznych oraz przemysłowych. Finlandia wymaga pakietu umożliwiającego szkolenie, wsparcie eksploatacji i prowadzenie działań wojennych oraz zaangażowania lokalnego przemysłu. Negocjacje mają doprowadzić do wyboru oferty w bieżącym roku i wynegocjowania kontraktu do końca 2020 roku, tak aby w 2021 roku możliwe było zatwierdzenie transakcji przez parlament i podpisanie umowy.

Czytaj też: [Luftwaffe dostanie ponad 100 nowych myśliwców?](#)

Nowe myśliwce mają być dostarczone w ramach umowy międzyrządowej. Finowie oficjalnie bowiem zastrzegli, że „dla zmniejszenia ryzyka związanego z integracją różnych systemów, oferenci proszeni są o dostarczenie kompleksowych rozwiązań spełniających wymogi operacyjne. Każdy oferent będzie odpowiedzialny, wraz ze swoim rządem, za kompletny pakiet obejmujący: skuteczne uzbrojenie, sensory i specjalne systemy, integrację systemów i systemy wsparcia misji”.

Czytaj też: [Finlandia zainteresowana EA-18G Growler \[News Defence24.pl\]](#)

Fot. Ilmavoimat - Flygvapnet, Facebook

Oceniając zdolności wojskowe zakłada się sprawdzenie pięciu najważniejszych zdolności:

- do zwalczanie celów powietrznych (Counter-Air);
- do zwalczanie celów lądowych (Counter-Land);
- do zwalczanie celów morskich (Counter-Sea);
- do prowadzenia misji rozpoznawczych ISR (Intelligence, Surveillance and Reconnaissance);
- do wykonywanie uderzeń dalekiego zasięgu (Long-Range Strike).

Według Finów ocenie zostanie również poddana zdolność do działania sił powietrznych w operacjach wsparcia z wykorzystaniem różnego rodzaju baz lotniczych w „rozproszonych lokalizacjach”. Jest to zgodne z taktyką sił zbrojnych Finlandii, która zakłada działanie w dużym rozproszeniu.

Walka o „kontrakt stulecia” odbędzie się pomiędzy pięcioma ofertami. Koncern Boeing zaproponował w miejsce obecnie eksploatowanych F/A-18C/D Hornet tandem złożony z wielozadaniowych myśliwców F/A-18E/F Super Hornet oraz samolotów do walki elektronicznej EA-18G Growler. Atutem tej oferty jest z pewnością doświadczenie tego producenta na rynku fińskim, łatwość zmiany maszyn na nowszą generację tego samego typu oraz kompleksowość wynikająca z tandemu Super Horneta i Growlera. Boeing ma też doświadczenie z „przestawiania” amerykańskiej marynarki i piechoty morskiej z Hornetów na Super Hornety.

Czytaj też: [Pięć propozycji w szwajcarskiej Harpii](#)

Drugim amerykańskim producentem w tej walce jest Lockheed Martin z maszynami F-35 Lightning II. Jest to jedyny oferowany rządowi w Helsinkach samolot 5. generacji posiadający zdolności stealth i dostosowany do sieciocentrycznego pola walki, ale też jedna z najdroższych maszyn w swojej klasie. Nie bez znaczenia jest przy tym rosnąca liczba użytkowników tych maszyn w Europie, a ostatnia dołączyła do nich Belgia.

Francuski Dassault Rafale to propozycja maszyny sprawdzonej i uniwersalnej, która z sukcesem była eksportowana m. in. do Egiptu, Indii i Kataru, jak również wykorzystywana przez francuskie siły zbrojne w operacjach nad Syrią czy Libią. Wywodzi się on z tej samej koncepcji, która stała za powstaniem kolejnego konkurenta.

Eurofighter Typhoon to propozycja konsorcjum brytyjsko-niemiecko-włosko-hiszpańskiego która również została sprawdzona w konfliktach zbrojnych oraz w misjach NATO Air Policing, między innymi nad bliskimi Finlandii krajami bałtyckimi. Oferta Eurofightera dla Finlandii ma wsparcie rządu Wielkiej Brytanii, co oznacza, że w razie wygranej myśliwce dla Finlandii będą powstawać w zakładach BAE Systems.

Czytaj też: [F-35 wypada z gry. Super Hornet i Eurofighter finalistami niemieckiego przetargu](#)

Ostatnia z oferowanych konstrukcji to najmłodszy, bo oblatany w 2017 roku Saab JAS39E Gripen. Jest to w zasadzie nowa, większa, lepiej uzbrojona i wyposażona generacja samolotów Gripen, służących w siłach zbrojnych m.in. Szwecji, Czech i Węgier. Zaletą tej oferty, poza płatowcami jest szeroka współpraca przemysłów zbrojeniowych Szwecji i Finlandii.

Jest to punkt o tyle istotny, że już w 2017 roku minister obrony Finlandii Jussi Niinistö oświadczył, że udział własnych zakładów przemysłowych w programie HX Fighter ma być nie mniejszy niż 30% całkowitej wartości zamówienia. Ma to wystarczyć do zapewnienia znaczącego zaangażowania przemysłu krajowego, zapewniającego również bezpieczeństwo dostaw i wzmocnienia nowymi technologiami fińskiego przemysłu obronnego.

Fot. Ilmavoimat - Flygvapnet, Facebook

Obecnie Fińskie Siły Powietrzne eksploatują 55 maszyn F/A-18C i siedem F/A-18D, które montowane były na licencji Boeinga w krajowych zakładach. Mają one pozostać w służbie co najmniej do końca 2025 roku i w tym celu zostały ostatnio poważnie zmodernizowane i dozbrojone w ramach programu Mid-Life Upgrade 2. Jedną z uzyskanych przez nie zdolności jest przenoszenie pocisków manewrujących AGM-158A JASSM, które w ubiegłym roku trafiły również na uzbrojenie polskich F-16 Jastrząb.

Czytaj też: [Harpia - klucz do przełamania przewagi przeciwnika \[OPINIA\]](#)